

पर्जन्य पडावे आपुल्या स्वभावे

पर्जन्य पडावे आपुल्या स्वभावे।

आपुल्या दैवे पिके भूमी॥

संतशेष तुकोबारायांनी या अभंगातून पावसाचा लहरीणा आणि पाठोपाठ त्याची महारी ही वर्णन करून ठेवलेली आहे. पाऊस पृथ्वीवरील प्रत्येक घटकाचे तन-मन फुलवणारा, चैतन्यदायी असतो. तो सुखावणारा, आनंदाचे गणे घेऊन येणारा असतो. मनाला न्हाऊ घालणारा असतो. म्हणूनच की काय, पावसाळ्याच्या तोंडावर त्याची चाहूल लागली की 'येरे घना, येरे घना, न्हाऊ घाल माझ्या मना' अशा ओळी आपसुक्च ओंठावर येतात. उन्हाचा ताप घटवणारा, आनंदाचे गणे घेऊन येणारा हाच पाऊस सद्यस्थितीत तरी नाशिक आणि परिसरासाठी प्रचंड त्रासदायी आणि मनस्ताप वाढवणारा ठरतो आहे. चढत्या पान्यापासून दिलासा मिळाल्याने अनेकांना तो हवाहावासा वाढू शकतो. परंतु, मागच्या दहाबारा दिवसांपासून अकाळी सर्वीनी मुक्काम ठोकल्याने जीवनमान प्रभावित झाले आहे. सकाळी प्रचंड उकडा आणि दुपरनंतर गडाडाटी वर्दीसंह अवकाळी धारा असा अनेको 'पॅटर्न' त्याने निश्चित केल्याने प्रत्येक घटकाची धांदल उडते आहे. दिवसभरात सर्वच क्रूतंती 'याचि देही याचि डोळा' अनुभूती मिळत असल्याने अडचणी वाढत आहेत. गडगडाटी ढग आणि केव्हाही कडाडणारी वीज हृदयात धडकी भरवत आहे. नाशिक जिल्ह्यात सहा जणांचा बळी गेल्याने, अनेकांचे संसरं उघड्यावर पडल्याने ही बिगरमोसमी आपती अनेकांच्या डोळ्यांत अशू आणणारीच ठरली आहे. वैशेष इतरीही आपली जोडीदार कसा असावा हा विचार करून अंदाज बांधत असतात. स्वप्नातील राज कुमार, राजकुमारी प्रमाणे आपली अंदाजी आयुष्य, स्वप्न, सहवास, अभासी दुनिया, सुवी संसारा साठी लागणाऱ्या सर्व बाबी मी राजकुमारा प्रमाणे प्रत्यक्षत उत्तरव्यापा साठीच, सत्यात आणण्याचा प्रयत्न करत असते यासाठी तिचे आई - वडील ही त्या

पैश्यापूढे आता माणुसकी हारली....

सहजचं फेसबुक बघत होते. अचानक डोळ्या पुढे मन हेलावून टाकणारा व्हिडीओ आला. लग्न, विवाह, रेशमगाठी व्हा स्वर्गांतरं जुळतात. आपण मात्र नाममात्र असतो. असे वडील धाचाकूसून एकलं आहे. कदाचित ही बाब बदलत्या युगमध्ये मनाला तितकीशी पटत नाही.

लग्न म्हटलं की, मुलगी असो वा मुलगी आपला जोडीदार कसा असावा हा विचार करून अंदाज बांधत असतात. स्वप्नातील राज कुमार, राजकुमारी प्रमाणे आपली अंदाजी आयुष्य, स्वप्न, सहवास, अभासी दुनिया, सुवी संसारा साठी लागणाऱ्या सर्व बाबी मी राजकुमारा प्रमाणे प्रत्यक्षत उत्तरव्यापा साठीच, सत्यात आणण्याचा प्रयत्न करत असते यासाठी तिचे आई - वडील ही त्या

की रानी, कब आयेगी तू. अशी वाट पाहण्या मध्ये असण्यार्थासाठी लग्न ही बाब सुख देणारी आहे.

आपल्या कडे बन्यांचे गेणी बंदी आहे. पण ते प्रत्यक्षत चालू आहे बंदी फक्त नावालाच. अशी अनेक उदाहरणे देता येतील. यामध्ये प्रामुख्याने गुरुखांदी, दारुबंदी, हुंदाबंदी, असुन मुद्दा हे संगळ मिळत. लोकशाहीमधील नागरिक सत्य परिस्थिती वर बोलत नाहीत. हे वास्तव सत्य आपण डोळ्याने पाहो.

लग्न ठरलं म्हटलं की, सर्वच गोषी ची जुळवा जुळव वधू पित्याला करावी लागते. वराला ठरलेली वरदक्षिणा देण्यापासून ते संसार उपयोगी साहीत्य जमा करण्यापर्यंत. शिक्षण घेतोल्या मुली असा, नौकरी वाल्या असो की, डिग्री वाल्या असो, सर्वांमध्ये वरदक्षिणा आहे. पण या बाबीला कोकण प्रांत मात्र अपवाद आहे. तिथं वरदक्षिणा मागितली जात नाही, दिलीही जात नाही. हे विशेष.

वरदक्षिणे मध्ये सोनं, चांदी, गाडी - बंगला या वस्तू शिवाय पैशाची मागणी केली जाते. ती पूर्ण करण्यासाठी वधू पित्याची मात्र बरिचं तारंबळ उडते. आपल्या काळजाचा तुकडा द्यायचा, लहान पणापासून तिचा लाड, छंद, आवड जोपासायची आणि ह्या सर्व बाबी पूर्ण करून दुसऱ्या मुलाच्या हातात आपल्या मुलीचा हात द्यायचा .. हा विचार काळीजी पिळवटून टाकणारा आहे. तीरीणन काळजावर दाड ठेवून ही प्रथा चालवली जाते आपल्या कडे ..!

लग्नातील सर्व प्रथा, चालीरिती, पूर्ण करून लग्नाचा दिवस उजाडतो. नवरी, आई वडील, असेष पाहणे मंडळीची वाट पाहतात. नवरीला आपली सुखी संसाराची स्वप्न पूर्ण होणार असल्याचा आनंद गणनात मावत नाही. आई - वडील ही आपले कर्तव्य पार पाडणार असल्याचा आनंद, मुलगी सुखी होणार म्हणून सर्व कुलदैवताच्या पाया पडून तयार झालेली असतात. या सर्व बाबी परिस्थितीचा विचार न करता आई - वडील पूर्ण करत असतात.

वन्हाडी मंडळीची वाट पाहतात. लग्नाची वेळ (मुहर्त) दुपारचा असतो. दुपार होण्यासाठी थोडाच वेळ शिळ्क असतो. पाहूऱे आले नाहीत या चिंते मध्ये सर्वज्ञ बुडालेले असतात. दारा मध्ये टाकलेला मांडव सुना - सुना वाटात. सनई चौघड्या चा आवाज स्वागत करण्यासाठी तयार असतो. स्वंयंपाकी पदार्थ चवदार झालेत, पाहूऱे हात चाटून पुसू खातील. असं स्वंयंपाकी भेटेल त्याला सांगत सुटो. वधू सर्व साज सुंगार करून राजकुमाराची डोळ्यात तेल घालून वाट पाहत असतो. पण अचानक वाढलेली मागणी वधू पित्या कडून पूर्ण झालेली नाही .. म्हणून मनात वाईट विचार आणून 'गाडी दिली नाही लग्नात,

म्हणून वरात आलीच नाही दारात .

हा व्हिडीओ संपतो. सर्वचा दिवस वाट पाहण्यात आणि विचारात जातो. मुलाकडील मंडळी एवढी कुर का झाली? मुलीचा विचार मुलाला एक वेळ आला नाही तर वेगळ पण मुलाच्या आई- वडीलांचे ही असे चक्रवरणे वर्तन का झाले? पाहूऱे दारात मंडप टाकून वाट पाहत असतील हा विचार का केला नसेल? मेरे सपनों की रानी कब आयेगी तु हा विचार करण्याचा कांबला असेल? राजा की आयेगी बारात, रंगीली हांगी रात, सजन मै नाचूऱी असे अनेदान म्हणणारी त्यांचा दिसत नसेल का? त्यांचा 'मैदू' माणुसकी. - असतो. हे सांगत नसेल का? ? असे असंबळ प्रश्न संवेदनशिल मनाला पडतात. वधू पित्याचं दुःखाने सर्व वातावरण दुःखी होते. तो बेहोश होवू जातो. नवरी मेकअप केलेली, सजलेली बेशु होवून पडते. याला काय म्हणावे ?

सामाजिक कर्तव्य, भावना, देवदेवतांची भिती, सामाजिक जागिब, आई- वडीलांचे त्यांच्यावरील झालेले संस्कार घेतलेले शिक्षण सर्वचं हारले की काय ? मनातील वाईट विचारां पुढे पण एवढे मात्र खेर की, पैशाचुपदे आता माणुसकी हारली

एकनाथ पलमटे (भाऊ)
जिल्हाध्यक्ष, लसाकम
लातूर

मातृभाषाच झान देते !

पालक थोडेसे थांबतात, विचार करतात. परंतु तरीही, त्यांच्या मनात एक खोल भीती असतें माराठी माध्यमात शिकल्यास आमचं मूल स्पर्धं त मागे पडेल.

२० मे रोजी महान खगोलशास्त्रज्ञ यांत्रिक यांचं निधन झालं. त्यांचं बालपण उत्तर भारतात गेलं, आणि दहावीपर्यंत शिक्षण त्यांनी हिंदी माध्यमातून घेतलं. ते एका मुलाखतीत म्हणाले होते - हिंदी माध्यमामुळे मला कमी दर्जाचं शिक्षण मिळालं असं अजिबात वाट नाही. चांगले शिक्षक असतील, तर

चीन, जपान, दक्षिण कोरिया या देशांमध्ये मातृभाषेत शिक्षण दिलं जात. तिथले नागरिक जगभारात यश मिळवतात. याउलट, आपल्याकडे विद्यार्थीं तीन-तीन भाषा शिकण्यात वेळ घालवतात. या देशातील तरुणांप्रमाणे जर हाच वेळ त्यांनी विज्ञान, गणित, तंत्रज्ञान आणि

कौशल्य

विकासात घालता, तर आपली तरुण पिढी खूप पुढे जाऊ शकेल.

आजच्या डिजिटल युगात भाषेची बंधन आता तंत्रज्ञानाने हटवली आहेत. मोबाईलमध्ये भाषांतराचं तंत्रज्ञान आहे. इंग्रजी, फ्रेंच, कोरियन कोणतीही भाषा समोरच्याने वापरली, तरी आपल्याला तिचं मातृभाषेत रूपातर मिळू शकत. त्यामुळे ज्ञान मिळवण्यासाठी इंग्रजीच हवी, हे आता कालावाह्य होत चाललेलं मत आहे.

म्हणूनच, ज्ञानाच्या पहिल्या पायऱ्या त्यांच्या मनाजवल्याच्या आपल्याला तिचं मातृभाषेत राहील. मुलांना शिक्षणाचे विचारांचे आपल्याला तिचं मातृभाषेत रूपातर मिळू शकत. त्यामुळे ज्ञान मिळवण्यासाठी इंग्रजीच हवी, हे आता कालावाह्य होत चाललेलं मत आहे.

मुलांना इंग्रजी शिकवाच, पण त्यांच्या विचारांची बीजं मातृभाषेत रूपातर मिळू शकत.

मुलांना इंग्रजी शिकवाच, पण त्यांच्या विचारांची बीजं मातृभाषेत रूपातर मिळू शकत.

-किशोर जाधव सोलापूर
मो. नं. ९९२८८८२५४४४४

वृक्षारोपण मोहिमेसाठी मनपा, शाळा, कॉलेज, सामाजिक व खयंसेवी संस्थांची बैठक

अक्षराज : जे. के. पोळ

दि. २४, पनवेल :

'माझी वसुंधरा' अभियानाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी पनवेल महानगर पालिकेने व्यापक वृक्षारोपण

मोहिम हाती घेतली आहे. महापालिका क

थोडक्यात

कृषी विभाग एकशन मोडवर... विनापरवाना सेंद्रिय खते विकणाच्या टेम्पोसह १४ लाख ६४ हजार रुपयांचा मुद्देमाल जम

अक्षराज : आकाश जयस्वाल

दि. २३, किनवट (नांदेड) : किनवट तालुक्यातील मोजे शिवनी येथे अनधिकृत रित्या विनापरवाना गावेगावी जाऊन सेंद्रिय व इतर खते विकण असल्याची गुप्त माहितीकृषी विभागास मिळाली त्यानुसार कृषी विभाग यांनी सापाळा रचून सदील खते व गाडी पकडून पोलीस स्टेशन इस्लापूर तालुका किनवट येथे जमा करून सदील कंपनीविरुद्ध गुन्हा नोंद करण्यात आला सदील गुन्हा माननीय जिल्हाधिकारी राहुल कर्डिले साहेब, विभागीय कृषी सहसंचालक साहेबाराव दिवेकर साहेब, जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी दत्तकुमार कठवाईत साहेब, कृषी विकास अधिकारी डॉकर निलुकुमार येतवडे यांच्या मार्गदर्शनाबाबी कृषी अधिकारी पंचायत समिती शिवराम मुंड यांनी गुन्हा दाखल केला यावेळी जिल्हा मोहिंम अधिकारी सचिन कपाळे, तालुका कृषी अधिकारी बालाजी मुंड जिल्हा गुण नियंत्रण निरीक्षक अमोल पेकम यांनी गुन्हा दाखल करण्यासाठी सहकार्य केले सदर गुन्हामध्ये १४ लाख ६४ हजार रुपेच्या मुद्देमाल जम करण्यात आला.

कृषी विभागामार्फत असे आवाहन करण्यात येते की जिल्ह्यामध्ये कुठेरी होती विनापरवाना अनधिकृत खते बियाणे विकास नोंद तात्काळ कृषी विभागाकडे संपर्क साधावा व तसेच कोणीही अशा प्रकारचे खते बियाणे विनापरवाना असेल तर खोरेदी करू नये.

'चंद्रपूर मनपा'ला मिळाले ३ नवीन टँकर

अक्षराज : वसंत वडस्कर

दि. २३, चंद्रपूर : स्थानिक आमदार विकास निधीअंतर्गत खोरेदी करण्यात आलेल्या ३ टँकराचे आ.किशोर जोगेवार यांच्या हस्ते गुरुवारी फित कापून लोकार्पण करण्यात आले. ३ टँकरांपैकी १ टँकर १ हजार लिटर क्षमतेचा असून, उर्वरीत २ ते ४ हजार लिटर क्षमतेचे आहे. पाणीपुरवठा करण्यास मनपाचे स्वतःचे ८ टँकर असून, यात तीन टँकरची भर पडल्याने मनपाकडे एकूण ११ टँकर झाले आहेत. पाण्याची टंचाई बघता ६ खाजगी टँकरने सुधा पाणीपुरवठा करण्यात येतो. सातत्याने बाढापारे उज्ज्ञानानांने पिण्याच्या पाण्यासह उतारा घालविण्याकीता कुलरचा दैनंदिन वापर केला जातो. अशा परिस्थितीत शहरवासियांकडून पाण्याच्या वापरात लक्षणीय वाढ होते.

याप्रसंगी अतिरिक्त आयुक्त चंद्रन पाटील, उपायुक्त मंगेश खवले, उपायुक्त संदिप चिद्रावार, शहर अभियंता रवींद्र हजारे, उपअभियंता रवींद्र कठंवे, चैतन्य चोरे, माजी नगरसेवक मुभाष कासनगोडवार, देवानंद वाडई तसेच मनपाचे अधिकारी-कर्मचारी उपस्थित होते.

अवकाळी पाऊस सुखावणारा... रानभाज्यांनी सजली शहरे....

अक्षराज : उदय दणदणे

दि. २४, ठाणे : महाराष्ट्रात सर्वत्र अवकाळी पावसाने हजेरी लावली असून मे महिन्यात वाढलेल्या तापमानाचा पारा बहुअंशी कमी होण्यास मदत झाली आहे. रेखरखत्या मे महिन्यात नदी, नाले कोरडे तर माळवान ओसाड झालेले असते, मात्र सर्वत्र पडत असलेल्या अवकाळी पावसामुळे थेट मे महिन्यात तुळुंब पाण्याने वाहू लागले आहेत, तर जून महिन्यात उगवण्या रान भाज्या अवकाळी पावसामुळे थेट मे महिन्यात उगवल्याने मुंबई, ठाणे शहरातील उपनगरात फोडशी (कुळ्या) टाकळा, अन्य रानभाज्या बाजारात येते लागल्याने मुंबई नजीकी असलेल्या कर्जत, कसरारा, मुरवाड, येथून आदिवासी भागातील शेतकीरी महिला ताज्ज्वला रानभाज्या ठाणे, दादर, डॉंबिवली, परिसरात मोठ्या प्रमाणावर विक्रीसाठी घेऊन येत असल्याने शहरातील रानभाज्या खवयांना विविध प्रकारच्या रानभाज्या उपलब्ध झाल्या आहेत, ठाणे रेल्वे स्टेशन परिसरात कर्जतच्या आदिवासी भणिनी अंबी भगत, लक्ष्मी अंबी आणि त्यांच्या सहकारी महिला अथक परिशम घेऊन माळवानावरील फोडशी (कुळ्या) टाकळा अशा विविध रानभाज्या घेऊन ठाणे परिसरात विक्री करून आपला उद्दिनीवाह चालवत आहेत, रानभाज्या वनस्पतीमध्ये अनेक औषधी गुणधर्म आणि खनिजे असतात रानभाज्यांचे आपल्या जीवनात खूप महत्व आहे कारण त्या ऊर्जा आणि रोगप्रतिकारक शक्ती वाढवतात असा अनमोल रानमेवा ह्या आदिवासी महिला खूप मेहनतीने ह्या रानभाज्या आणि रानमेवा करवंद, अन्य रानफले शहरातील नागरिकांसाठी घेऊन येत असल्याने शहरातील नागरिकांनी ह्या आदिवासी महिनांकडून रानभाज्या, गनमेवा विकास येऊन त्यांचा आर्थिक विकास होण्यास बळ द्यावे.

पावसाळ्यापूर्वीच उजनी धरणाची पाणी पातळी वाढली

अक्षराज : ग्रातिनिधी

दि. २४, सोलापूर : पुणे, सोलापूर आणि अहिल्यानगरसाठी जीवनदायीनी ठरलेल्या उजनी धरणाच्या पाणी पातळीमध्ये पावसाळ्याच्या पाण्यामुळे वाढ झाली आहे. गेल्या तीन दिवसात उजनी धरणाच्या पाणलोटे क्षेत्रात पावसाची संततधार सुरु आहे. त्यामुळे गेल्या तीन दिवसात उजनी धरणाच्या पाणी पातळीमध्ये १ पूर्णांक ८९ टीएमसी इतकी वाढ झाल्याचं दिसून येत आहे.

सध्या उजनी धरणामध्ये एकूण ५३ पूर्णांक २५ टीएमसी इतका पाणीसाठा आहे.

उजनी धरण हे आजच्या स्थितीला मायनस १९. पूर्णांक ४४ टक्के इतका आहे. मायनसमध्ये असलेलं उजनी धरण प्लस मध्ये येण्यासाठी आणखी १० पूर्णांक ४१ टीएमसी इतकी पाण्याची आवश्यकता आहे.

कावेरी चौक पुन्हा धोक्यात ! हातगाड्या हटवल्या, पण अपघाताची शक्यता कायम

अक्षराज : भानुदास गायकवाड दि. २४, डॉंबिवली (ठाणे) : कावेरी चौकात २३ ऑक्टोबर २०२४ रोजी एका दुर्दैवी अपघातात एका बालकाचा मृत्यु झाल्यानंतर, महानगरपालिकेने तातडीने कारवाई करत चौकातील सर्व हातगाड्या हटवल्या. रस्त्यावर पार्क करण्यात आलेल्या ग्राहकांच्या वाहांमुळे अपघात घडल्याचे निष्पत्र झाल्यानंतर हा निर्णय घेण्यात आले होता.

मात्र काही महिन्यांतच त्या जागेवर एका राजकीय पक्षाच्या शाखेचे कार्यालय उभे राहिले आहे. ही उभारणी अधिकृत आहे की नाही, याविषयी स्थानिक नागरिकांमध्ये संभ्रम असून

महानगरपालिकेने यावर खुलासा करणे मिठाई दुकानांवर येणाऱ्या ग्राहकांची आवश्यक आहे. या कार्यालयासमोरील वाहने पुन्हा रस्त्यावरच पार्क केली वाहने पूर्ण घोषणा सुप्रमार्केट, मेडिकल, जात आहेत. परिणामी, सकाळी व

संध्याकाळी चौकात पुन्हा एकदा वाहतूककोंडी आणि अपघाताचा धोका वाढला आहे.

नागरिक प्रश्न उपस्थित करत आहेत की, हातगाड्यांवर त्वारीत कारवाई करणारी महानगरपालिका आता मोठ्या दुकानांवर व राजकीय कार्यालयावर का मूक आहे? नियम सर्वांसाठी समान असावेत, मग कारवाईसाठी निवडक दृष्टिकोन का?

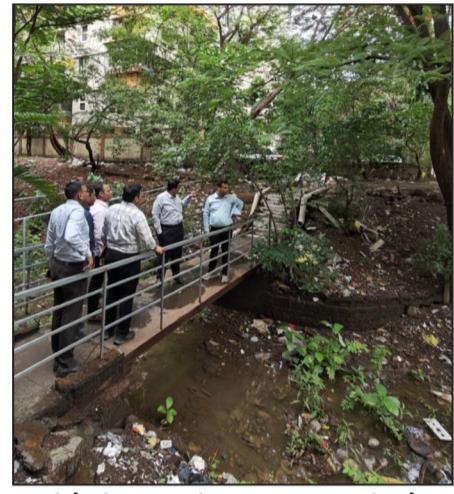
जर पुन्हा अपघात झाला, तर रस्त्यावर पार्क केलेल्या वाहांसाठी जबाबदार कोण असेल? प्रश्नासनाच्या दुर्लक्षामुळे नागरिकांचा जीव धोक्यात आहे. आता तरी प्रश्नासनाने ठोस उपायोजना करेल का?

पनवेल मनपा आयुक्तांनी केली नालेसफाई कामाची पाहणी

अक्षराज : जे. के. पोळ

दि. २४, पनवेल : यावर्षी भरपूर पाऊसाची शक्यता हवामान विभागाने वर्तवली आहे. या पार्श्वभूमीवरी मानसुनपूर्व पनवेल महापालिका कार्यक्षेत्रातील चारही प्रभागातील विविध नाल्यांच्या सफाईची पाहणी करून नुकताच कामकाजाचा आढावा आयुक्त मंगेश चितळे यांनी घेतला. यावेळी स्वच्छता व घनकचरा विभागाचे उपायुक्त डॉ. वैभव विधाते, शहर अभियंता संजय कटेकर, सहाय्यक आयुक्त श्रीराम पवार, स्वच्छता विभाग प्रमुख अनिल कोकरे, प्रभाग अधिकारी जिंतेन्द्र मढवी व कर्मचारी उपस्थित होते.

महापालिकेच्या ११० किलोमीटर क्षेत्रात १०१ मोठे आणि २,१०४ छोटे नाले असून या महापालिका क्षेत्रात एकूण मोठे नाल्यांची संख्या १७ इतकी आहे. यापैकी ६८ नाल्यांची सफाई पूर्ण झाली आहे. तर २,१०४ इतक्या छोट्या नाल्यांपैकी १ हजार २६२ नाल्यांची सफाई पूर्ण झालेली आहे. यावर्षी मानसुनपूर्व पाऊस पण लवकर आल्याने नाले सफाईची सर्व कामे येणाऱ्या पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने आयुक्तांनी यानांनी केली.

पहाणी केली. या पहाणी दरम्यान खारघर मधील सेक्टर १२, महापौर बंगला जवळील नाले, उत्सव चौक, कळबोली पंप हाऊस, कळबोली चौच जवळील नाला अशा सर्व नाल्यांची पहाणी आयुक्तांनी केली.

१० दिवसात घुग्घुस येथील लोखंडी पुलाचे काम सुरु करा

आ.जोरेगेवार यांचे निर्देश, जिल्हाधिकारी कार्यालयात बैठक

अक्षराज : वसंत वडस्कर

दि. २३, चंद्रपूर : घुग्घुस रेल्वे सायरिंग वरील मार्गील दोन वर्षपासून बंद असलेल्या लोखं

